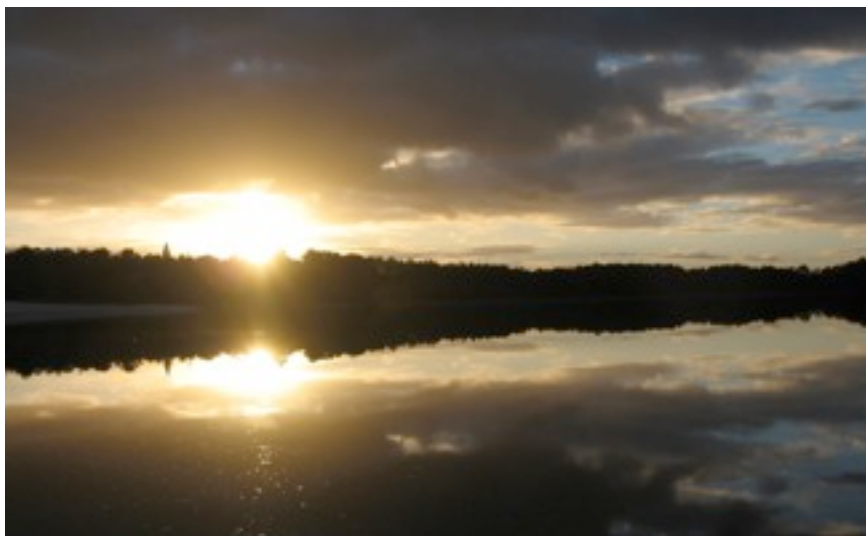

L'esplendor

Anna Lloveras

Què és una època d'esplendor? Canetti apunta que és un temps de molts grans noms molt propers els uns dels altres i de manera que un no ofegui els altres tot i lluitar entre ells. Ho diu tot rememorant l'estiu que va passar a Berlín l'any 1928. Aquells eren temps convulsos, com a tothora a la vida dels homes, d'inestabilitat política, crisi econòmica a escala mundial, epíleg de la gran guerra que inaugura el segle i preludi de la catàstrofe humana que vindria després.

Però Berlín bullia com una olla a pressió, París era una festa amb convidats de luxe, a Zuric ja havia explotat el Cabaret Voltaire i a la tranquil·la Viena un personatge com Karl Kraus escalfava els ànims des de les tribunes. Als cafès es feien tertúlies, els mecenes mesuraven possibilitats, els editors rastrejaven i, tot i les adversitats, l'assedegat sabia que tot era possible i tot estava per fer. Es pot obviar la xerrameca i la faramella, però els noms i les obres han romàs.

Nosaltres som aquí i ara. Hem assistit a un espetec tecnològic que ens sobrepassa, que se'ns menja. La filosofia ha fugit a favor de les ciències que s'han fraccionat en milers d'especialitzacions,

s'han obert les aules, el flux informatiu és imparabile, tothom opina, l'art és a tot arreu!! I assalta la pregunta; és la nostra una època d'esplendor?

Amb la democratització de la cultura al nostre país hem d'acontermentar-nos encara amb les ràfegues que només arriben des de fora, de Berlín, de Londres, de Nova York? Se'n produeix cap a la nostra capital, a les nostres ciutats? Si el benestar ens ha tornat flàccids, ens farà reaccionar aquesta crisi que promet ser llarga?

No hi ha lloc per a les subtilitats. La massa mana i crida a canvi de consum. El criteri el fixa l'estadística, les regnes passen de males mans a pitjors i davant la confusió, l'avorriment general i la mala fe particular, tant li fa barrejar la cultura amb el simple oci, patollar damunt qualsevol cosa fins fer-la ordinària. D'aquest vici desafortunat en prospera l'individu irresponsable, ignorant i orgullós, que no accepta cap amonestació, que no suporta ni imagina canvis, només comoditat. L'autoconplauença frena i put.

És indubtable, alhora, que algú està fent la feina, de la qual miops com som es vanagloriaran les ge-

neracions futures. Però bé és cert, i cito Kundera quant a la novel·la, que actualment la major part de la producció està formada per obres que estan fora de la història de la novel·la: confessions novel·lades, reportatges novel·lats, indiscrecions novel·lades, parts novel·lats i un llarguíssim reguitzell que res no diu i res no aporta. Consumides al matí, es poden llençar perfectament al vespre. La producció dita artística, en general, s'està suïcidant a causa d'una proliferació insensata.

Paral·lelament, i potser en vista de la mala collita i la desmemòria dels homes, s'ha desenvolupat al nostre país la indústria de l'homenatge. És una actitud lloable i conduïda, en la majoria dels casos, amb molt bona intenció. Exceptuant-ne les vessants ràncies, la tasca té la virtut d'incorporar referents mig oblidats que cohesionen el col·lectiu, amplien i reforcen l'imaginari. Amb tot el nostre llegat cultural, que no és poc, i les facilitats que ens dona el progrés, estem a temps de viure encara una època d'esplendor? Estem preparats per veure-la si ens passa pel davant? Ens cal? La volem?

Diu Kundera que el que perdurarà d'Europa no és pas la seva història repetitiva, que en ella mateixa no representa cap valor. L'única cosa que té possibilitats de perdurar és la història de les seves arts.

"Com més examines la vida i la literatura, més comprens que darrere de tot el que és meravellós hi ha l'individu, i que no és el moment, que fa l'home, sinó l'home qui crea l'època."

Oscar Wilde